

BOGUSŁAW ŁAPIŃSKI

Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin — PIB w Radzikowie, Krajowe Centrum Roślinnych Zasobów Genowych
b.lapinski@ihar.edu.pl

Owies w krzyżowaniach międzygatunkowych*

Oat in interspecific crosses

W porównaniu z długością okresu prac nad otrzymaniem pierwszych odmian pszenżyta (ponad 50 lat) czas jaki upłynął od krzyżowania międzygatunkowego *A. sativa* × *A. macrostachya* do zgłoszenia pierwszych odmian owsa ozimego (14 lat) okazał się stosunkowo krótki. Nie było problemów z odzyskaniem ekspresji zimotrwałości, wypełnieniem ziarna i wigorem roślin u alloplloidów. Zanotowano efekt transgresji w odporności na niskie temperatury u heksaploidalnych rekombinantów powstałych w wyniku back-crossów alloplloidów (10× i 8×) z owsem uprawnym (6×). Dzikie gatunek nie wywarł negatywnego wpływu na wysokość i jakość plonu. Wyniki te są zgodne z doświadczeniami hodowców amerykańskich zajmujących się krzyżowaniami oddalonymi owsa w drugiej połowie ub. wieku. Dzikie gatunki owsa stanowią bogaty rezerwuar zmienności genetycznej, która w zbyt małym stopniu wykorzystywana jest do poprawy cech adaptacyjnych owsa.

* Prace zostały wykonane w ramach programu wieloletniego „Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju” koordynowanego przez IHAR-PIB a finansowanego przez MRiRW.